

Riksdagens svar RSv 1/2025 rd — RP 185/2024 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av territorialövervakningslagen och till lagar som har samband med den

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av territorialövervakningslagen och till lagar som har samband med den (RP 185/2024 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Försvarsutskottet (FsUB 1/2025 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av territorialövervakningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i territorialövervakningslagen (755/2000) 4 och 5 §, det inledande stycket i 6 § 1 mom., det inledande stycket i 7 § 1 mom., 8, 10 och 14 §, 19 § 1 mom., 22 § 2 mom., 23 § 1 mom., 24 § 1 och 3 mom., 24 b §, 24 d § 1 mom., 34 § 2 mom. 2 punkten och 35 § 1 mom.,

av dem 5 och 14 § samt 19 § 1 mom. sådana de lyder i lag 195/2015, 22 § 2 mom. sådant det lyder i lag 933/2015, 23 § 1 mom. sådant det lyder i lag 945/2018, 24 b § sådan den lyder i lag 575/2018, 24 d § 1 mom. sådant det lyder i lag 1305/2022 och 34 § 2 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 502/2017, samt

fogas till lagen en ny 4 a §, till 6 § ett nytt 3 mom. och till 7 § ett nytt 2 mom. som följer:

4 §

En främmande stats militärpersoners, militärfordons, statsluftfartygs eller statsfartygs ankomst till och uppehåll i landet

Om inte något annat följer av ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland, får en främmande stats militärpersoner, militärfordon, statsluftfartyg och statsfartyg ankomma till finskt territorium och uppehålla sig i landet endast med stöd av ett för dem på ansökan beviljat

Riksdagens svar RSv 1/2025 rd

tillstånd till ankomst till landet. Ett statsfartyg från en främmande stat behöver inte tillstånd till ankomst till landet, om det är fråga om oskadlig genomfart.

Tillstånd att ankomma till finskt territorium kan utan ansökan beviljas militärpersoner, militärfordon, statsluftfartyg och statsfartyg från en medlemsstat i Nordatlantiska fördragsorganisationen, från en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller från en stat som tillämpar Schengenregelverket. Huvudstaben ska innan tillstånd beviljas göra en anmälan till försvarsministeriet.

Om inte något annat följer av ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland, får en militärperson från en främmande stat inte inneha skjutvapen på finskt territorium, om inte tillstånd därtill har beviljats.

Vad som föreskrivs i 3 mom. gäller inte en främmande stats militärperson som befinner sig på finskt territorium med stöd av ett sådant beslut som hänför sig till mottagande av bistånd som Finland begärt eller till samverkan inom finskt territorium och som fattats med stöd av lagen om beslutsfattande om internationellt bistånd, samverkan eller annan internationell verksamhet (418/2017) eller lagen om försvarsmakten (551/2007).

Närmare bestämmelser om inlämnande av en tillståndsansökan, om utredningar som ska bifogas ansökan och om andra tillståndsbestämmelser och tillståndsvillkor utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 a §

Tillstånd till återkommande ankomst till landet

Tillstånd att under en bestämd tid om högst ett kalenderår i sänder ankomma till finskt territorium kan på ansökan beviljas militärpersoner, militärfordon, statsluftfartyg och statsfartyg från en medlemsstat i Nordatlantiska fördragsorganisationen, från en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller från en stat som tillämpar Schengenregelverket.

Giltighetstiden för ett tillstånd som avses i 1 mom. kan förlängas utan ansökan, om det inte har skett väsentliga förändringar i förutsättningarna för beviljande av tillståndet.

Närmare bestämmelser om inlämnande av en tillståndsansökan, om utredningar som ska bifogas ansökan, om förlängning av tillståndets giltighetstid och om andra tillståndsbestämmelser och tillståndsvillkor utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 §

Undantag från tillståndsplikten

När ett statsluftfartyg eller ett statsfartyg med en främmande stats statsöverhuvud ombord anländer till Finland på officiellt besök får fartyget ankomma till finskt territorium och uppehålla sig i landet utan tillstånd enligt 4 § 1 mom. eller 4 a §.

Ett tillstånd enligt 4 § 1 mom. eller 4 a § 1 mom. förutsätts inte av en främmande stats militärpersoner, militärfordon, statsluftfartyg eller statsfartyg, om ankomsten till landet hänför sig till mottagande av bistånd som Finland begärt eller till samverkan inom finskt territorium, som beslut har fattats om med stöd av lagen om beslutsfattande om internationellt bistånd, samverkan eller annan internationell verksamhet eller lagen om försvarsmakten.

Riksdagens svar RSv 1/2025 rd

En främmande stats statsluftfartyg eller statsfartyg får på begäran av en territorialövervakningsmyndighet eller en annan myndighet utan tillstånd enligt 4 § 1 mom. eller 4 a § komma in på finskt territorium för ett brådskande räddningsuppdrag, ett gränssäkerhetsuppdrag, ett uppdrag som gäller avvärjande av miljöskador eller för att assistera vintersjöfarten. Andra myndigheter än territorialövervakningsmyndigheterna ska utan dröjsmål underrätta Huvudstaben om sin begäran.

Om inte något annat följer av ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland, ska en tillbörlig färdplan över en flygning som företas av en främmande stats statsluftfartyg sändas till leverantören av flygtrafikledningstjänster före ankomsten till finskt territorium. Dessutom ska en främmande stats statsfartyg som ankommer till finskt territorium i annat syfte än oskadlig genomfart före ankomsten till finskt territorium meddela territorialövervakningsmyndigheten tid och plats för överskridandet av territorialvattengränsen.

Av en främmande stats statsluftfartyg förutsätts inte att en färdplan sänds, om ankomsten till landet hänför sig till en i 3 mom. avsedd situation, eller till mottagande av bistånd som Finland begärt eller till samverkan inom finskt territorium, som beslut har fattats om med stöd av lagen om beslutsfattande om internationellt bistånd, samverkan eller annan internationell verksamhet eller lagen om försvarsmakten. Försvarsmakten är skyldig att samordna flygtrafiken tillsammans med leverantören av flygtrafikledningstjänster.

En anmälan om att en främmande stats militärpersoner, militärfordon, statsluftfartyg och statsfartyg ankommer till finskt territorium och uppehåller sig i landet ska i situationer som avses i 1 och 2 mom. göras på förhand till Huvudstaben.

Närmare bestämmelser om inlämnande av en anmälan enligt 6 mom. och de utredningar som ska bifogas anmälan utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Särskilda begränsningar som gäller statsluftfartyg

Om inte något annat följer av ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland, får en främmande stats statsluftfartyg inte inom finskt territorium utan tillstånd

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte statsluftfartyg som befinner sig inom finskt territorium med stöd av ett sådant beslut som hänför sig till mottagande av bistånd som Finland begärt eller till samverkan inom finskt territorium och som fattats med stöd av lagen om beslutsfattande om internationellt bistånd, samverkan eller annan internationell verksamhet eller lagen om försvarsmakten.

7 §

Särskilda begränsningar som gäller statsfartyg

Om inte något annat följer av ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland, får en främmande stats statsfartyg inte utan tillstånd

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte statsfartyg som befinner sig inom finskt territorium med stöd av ett sådant beslut som hänför sig till mottagande av bistånd som Finland begärt eller till samverkan inom finskt territorium och som fattats med stöd av lagen om beslutsfattande om

Riksdagens svar RSv 1/2025 rd

internationellt bistånd, samverkan eller annan internationell verksamhet eller lagen om försvarsmakten.

8 §

Särskilda begränsningar som gäller ubåtar

Om inte något annat följer av ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland, ska ubåtar och övriga undervattensfarkoster från en främmande stat inom Finlands territorialvatten vara i övervattensläge, om inte tillstånd för dykning har beviljats.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte ubåtar som befinner sig inom finskt territorium med stöd av ett sådant beslut som hänför sig till mottagande av bistånd som Finland begärt eller till samverkan inom finskt territorium och som fattats med stöd av lagen om beslutsfattande om internationellt bistånd, samverkan eller annan internationell verksamhet eller lagen om försvarsmakten.

10 §

Tillståndsmyndigheter samt tillståndsförfarandet

Tillståndsärenden som avses i 4, 4 a och 6—8 § handläggs och avgörs av Huvudstaben. Försvarsministeriet avgör ett i 9 § avsett tillståndsärende och kan dessutom förbehålla sig beslutanderätten i ett ärende som avses i detta moment och som annars ska avgöras av Huvudstaben.

Närmare bestämmelser om inlämnande av ett i 6—8 § avsett tillstånd, om utredningar som ska bifogas till ansökan och om tillståndets giltighetstid och andra tillståndsbestämmelser utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Undersökning från luftfartyg av objekt som är av betydelse för försvaret

Om inte något annat följer av ett internationellt avtal som är förpliktande för Finland, är det inom finskt territorium utan tillstånd förbjudet att från luftfartyg eller andra anordningar som rör sig i luften under flygningen med elektromagnetiska eller akustiska metoder för fotografering eller bildupptagning ta upp information om

1) områden där luftfart med stöd av 11 § 1 mom. i luftfartslagen (864/2014) varaktigt är inskränkt,

2) fästningsområden, fort samt sådana områden som används av Försvarsmakten och Gränsbevakningsväsendet,

3) örlogshamnar eller militära flygplatser,

4) Försvarsmaktens depåer eller upplag,

5) Försvarsmaktens signalstationer, antennfält, eller försvarsanläggningar eller försvarsanordningar,

6) Försvarsmaktens eller Gränsbevakningsväsendets övningar.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller också upptagning som riktas mot en främmande stats väpnade styrkor som befinner sig på finskt territorium.

Riksdagens svar RSv 1/2025 rd

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. gäller inte upptagning av information för privat bruk från ett luftfartyg i allmän trafik.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. gäller inte statsluftfartyg som befinner sig inom finskt territorium med stöd av ett sådant beslut som hänför sig till ett beslut om mottagande av bistånd som Finland begärt eller till samverkan inom finskt territorium och som fattats med stöd av lagen om beslutsfattande om internationellt bistånd, samverkan eller annan internationell verksamhet eller lagen om försvarsmakten.

19 §

Förutsättningar för beviljande och återkallande av tillstånd

Tillstånd att undersöka och kartlägga havsbotten enligt 12 §, undersöka marken enligt 13 §, undersöka objekt från luftfartyg enligt 14 § och utöva aktivitet enligt 17 § 1 mom. beviljas, om verksamheten inte utsätter den finska territorialövervakningen för risker eller om riskerna väsentligt kan minskas genom tillståndsbestämmelser. Tillståndsmyndigheten kan ansöka om att en i säkerhetsutredningslagen (726/2014) avsedd säkerhetsutredning av företag görs om den som ansöker om tillstånd, om det i den verksamhet som bedrivs med stöd av tillståndet uppkommer sådan information om landets försvar som enligt lag är sekretessbelagd om den skulle vara antecknad i en myndighetshandling.

22 §

Ändringssökande

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

23 §

Territorialövervakningsmyndigheterna

Territorialövervakningsmyndigheter är Försvarsmakten, Gränsbevakningsväsendet, polisen, Tullen och dessas tjänstemän som förordnats till territorialövervakningsuppdrag.

24 §

Territorialövervakningsmyndigheternas uppgifter

Försvarsmakten ska svara för verkställandet av territorialövervakningen samt för samarbetet mellan territorialövervakningsmyndigheterna.

Riksdagens svar RSv 1/2025 rd

De övriga territorialövervakningsmyndigheterna deltar i territorialövervakningen i samband med sina egentliga uppgifter. De ska anmäla territorieförseelser och territoriekränkningar samt hot om territorieförseelser och territoriekränkningar till Försvarsmakten eller Gränsbevakningsväsendet samt med de medel som står till buds vidta åtgärder i syfte att förhindra territorieförseelser och territoriekränkningar.

24 b §

Anmälan om territorieförseelser och territoriekränkningar

Leverantören av fartygstrafikservice, leverantören av flygtrafikledningstjänster och cellen för lufrumsplanering ska anmäla territorieförseelser och territoriekränkningar och hot om territorieförseelser och territoriekränkningar som de har upptäckt till Försvarsmakten eller Gränsbevakningsväsendet samt med de medel som står till buds vidta åtgärder för att förhindra territorieförseelser och territoriekränkningar.

24 d §

Territorialövervakningssamarbete

Bestämmelser om begärande av stöd av en annan stat, Nordatlantiska fördragsorganisationen, någon annan internationell organisation, eller Europeiska unionen vid territorialövervakningen samt om samverkan med en annan stat, Nordatlantiska fördragsorganisationen, någon annan internationell organisation, eller Europeiska unionen vid territorialövervakningen finns i lagen om beslutsfattande om internationellt bistånd, samverkan eller annan internationell verksamhet och i lagen om försvarsmakten.

34 §

Avvärijande av fientlig verksamhet

Med fientlig verksamhet avses:

2) överskridande av gränsen till finskt territorium av örlogsfartyg eller militära luftfartyg som tillhör en främmande stat eller en militär styrka utan beteckningar eller av ett militärfordon som tillhör en främmande stat eller en militär styrka utan beteckningar trots varning som utfärdats av en territorialövervakningsmyndighet,

Riksdagens svar R Sv 1/2025 rd

35 §

Undersökning av territorieförseelse och territoriekränkning

En territorialövervakningsmyndighet sköter den preliminära utredningen av territorieförseelser och territoriekränkningar. Vid behov överförs den närmare utredningen av saken till Försvarsmakten eller Gränsbevakningsväsendet.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 1 och 2 § i militärfordonslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i militärfordonslagen (332/2023) 1 § 1 mom. 3 punkten och 2 § 2 punkten som följer:

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs det

3) om konstaterande av överensstämmelse med kraven och om tillsyn över trafikdugligheten för internationella militärfordon som tillhör en främmande stat eller en internationell organisation och som befinner sig i Finland.

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

2) *internationellt militärfordon* en utländsk stats eller en internationell organisations militärfordon som befinner sig i Finland,

Denna lag träder i kraft den

20 .

Riksdagens svar R Sv 1/2025 rd

Lag

om ändring av 2 § i lagen om export av försvarsmateriel

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om export av försvarsmateriel (282/2012) 2 § 4 punkten som följer:

2 §

Avgränsning av tillämpningsområdet

Denna lag tillämpas inte, om

det för verksamheten har beviljats tillstånd med stöd av territorialövervakningslagen (755/2000) eller om tillstånd inte förutsätts enligt den lagen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 17 § i skjutvapenlagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i skjutvapenlagen (1/1998) 17 § 1 mom. 10 punkten underpunkt c, sådan den lyder i lag 486/2024, som följer:

17 §

Undantag från tillämpningsområdet

Denna lag gäller inte

10) överföring till eller från Finland, införsel, utförsel, tillverkning, reparation, modifiering och innehav av skjutvapen, vapendelar, patroner och särskilt farliga projektiler som hör till en främmande stats väpnade styrkor, om

Riksdagens svar RSv 1/2025 rd

c) det för verksamheten har beviljats tillstånd med stöd av territorialövervakningslagen (755/2000) eller om tillstånd inte förutsätts enligt den lagen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 18.2.2025

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare